

**NÁLEZOVÁ ZPRÁVA
A
RESTAURÁTORSKÝ NÁVRH**

**na restaurování oltáře Zmrtvýchvstání Páně
ve hřbitovní kapli v Knapovci**

POČET STRAN. + PŘÍLOHY

STR. Č. 1	OBSAH
STR. Č. 2	ÚDAJE O PAMÁTCE, ÚDAJE O AKCI
STR. Č. 3	POPIS PAMÁTKY STAV PAMÁTKY PŘED RESTAUROVÁNÍM KONCEPCE RESTAUROVÁNÍ
STR. Č. 3-5	RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM
STR. Č. 5-6	ZÁVĚRY Z RESTAURÁTORSKÉHO PRŮZKUMU
STR. Č. 6-8	NÁVRH RESTAUROVÁNÍ
STR. Č. 8	SEZNAM FOTODOKUMENTACE
STR. Č. 9-38- 32	SNÍMKŮ FOTODOKUMENTACE

RESTAURÁTOR R. ŠULC
ADRESA: TEPLÉHO 1372 PARDUBICE 530 02
TEL.: +420 777826770

Pardubice dne 25. 3. 2018

Radovan Šulc a Roman Ševčík

I. Lokalizace památky:

HISTORICKÁ ZEMĚ:	Čechy
KRAJ:	Pardubický
OKRES:	Ústí nad Orlicí
OBEC:	Knapovec
ADRESA:	hřbitov Knapovec , PSČ562 01
NÁZEV OBJEKTU:	kaple Zmrtvýchvstání Páně
R. Č. objektu v ÚSKP:	18709/6-3935
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	Knapovec
PARC.Č.:	st. 21 = 100%
NÁZEV REST. PAMÁTKY:	oltář Zmrtvýchvstání Páně

II. Údaje o památce:

NÁZEV REST. PAMÁTKY:	Oltář Zmrtvýchvstání Páně
R. Č. REST. PAMÁTKY:	nemá vlastní číslo
AUTOR NÁVRHU:	není znám
SLOH / DATOVÁNÍ:	novogotická práce, původní vybavení po přestavbě a výmalbě 1886
DATOVÁNÍ PROVEDL:	dle literatury SHP
MATERIÁL / TECHNIKA:	dřevo lipové, smrkové / Truhlářská+ řezbářská práce / povrchová úprava- štafírování a zlacení
ROZMĚRY:	cca Š x V 191 x 200 cm
PŘEDCHOZÍ REST. ZÁSAHY:	neopravováno /nerestaurováno/

III. Údaje o akci:

VLASTNÍK:	obec Knapovec
INVESTOR:	Městský úřad Ústí nad Orlicí
ZÁSTUPCE:	
ADRESA:	Městský úřad Ústí nad Orlicí, Sychrova ulice 16, 562 24
KONTAKT:	
TERMÍN PRŮZKUMU:	dřevo - základní průzkum byl proveden v březnu 2018
PRŮZKUM PROVEDL:	restaurátor Radovan Šulc a Roman Ševčík
RESTAURÁTORSKÝ NÁVRH:	Na základě průzkumu a dalších podkladů zpracoval Radovan Šulc, Teplého 1372, 530 02 Pardubice Roman Ševčík, Římská 42, 120 00 Praha 2
LICENCE MK ČR:	Radovan Šulc - MK ČR čj. 7.710/91-PP Roman Ševčík - MK ČR čj. 10 722/92
PAMÁTKOVÝ DOHLED:	NPÚ územní pracoviště Pardubice
ZÁVAZNÉ STANOVISKO:	

IV. POPIS PAMÁTKY:

Oltář se nachází v kapli na hřbitově. Kaple je bývalý presbytář kostela, je to podélně orientovaná, obdélná místnost a rozměrech 5,3 x 4,9 m. Je přístupná ze západu vchodem umístěným na ose. Oltáře, přisazený na východní stěnu, je složený ze dvou odlišných částí. Východní stěna je nahoře vymezena půlkruhovým čelem valené klenby a celou plochu stěny pokrývá iluzivní nástěnná malba. V ose stěny je namalován iluzivní nástavec triptichového oltáře. Nástavec oltáře je pojatý jako dřevěná gotická oltářní architektura. K malbě nástavce oltáře je přisazená menza s tabernáklem. Menza stála na obdélné podestě. Menza se svatostánkem je s prvky gotické architektury.

V. STAV PAMÁTKY:

Oltář je v havarijním stavu. Konstrukce oltáře je silně poškozená, jednotlivé části jsou uvolněné, oltářní stůl je nakloněný a hrozí zhroucení celého oltáře. Podesta oltáře je rozebraná a dochovány jsou pouze její zbytky. Vlivem vlhkosti dochází k napadení dřeva plísněmi a hnilobou. Dřevní hmota oltáře je napadena aktivním červotočem. Okrajové části jednotlivých oltářních prvků se vlivem napadení zcela rozpadají. Odpadávají také části řezbářské výzdoby. Část odpadlých částí chybí. Povrchová úprava je v kombinaci fládrování /ořech + kořenice/ a zlacení je původní. Povrchová úprava je velmi dožilá, dochovaná pouze ve zbytcích.

VI. KONCEPCE RESTAURÁTORSKÉHO ZÁSAHU:

Koncepce restaurátorského zásahu na oltářní architektuře a výzdobě vychází ze zkušeností s restaurováním podobného vybavení kostelů a z provedeného průzkumu. Restaurátorským zásahem mají být napravena jednotlivá poškození a to na konstrukci, ve výzdobě i v povrchové úpravě. Oltář má být plně rehabilitován ve své funkčnosti, výzdobě a povrchové úpravě. Opravou konstrukce, ošetřením proti dřevokaznému hmyzu a houbám či hnilobě se zabrání nevratnému zničení původního oltáře. Součástí restaurování by mělo být rovněž restaurování iluzivního nástavce oltáře.

VII. RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM:

Cíl prací:

Účelem provedení průzkumu na oltáři je zjištění jeho stavu, rozsahu dochování původní povrchové úpravy a souvisejících částí děl. Průzkum je také podkladem pro stanovení restaurátorského návrhu.

TYP: Novogotický triptychový oltář je složený ze dvou rozdílných částí. Spodní část tvoří menza se svatostánkem, stojící na podestě. Nástavec je iluzivní malba na stěně nad menzou.

MATERIÁL: Měkké dřevo /smrk/ – architektura, lípa řezbářská výzdoba.

POČET DOCHOVANÝCH KUSŮ: 1

UMÍSTĚNÍ: U východní stěny kaple.

ROZMĚRY: Spodní část bez podesty cca š x v 191 x 200 cm

DĚLENÍ ARCHITEKTURY:

- podesta š x v x h – 230 x 150 x 14 cm - **ODHAD**
- menza š x v x h – 191 x 200 x 85 cm
- oltářní nástavec / malba/ - samostatný průzkum

POPIS – KONSTRUKCE:

PODESTA – obdélná podesta je tvořená obvodovým rámem a podlahou z prken. Prkna jsou spojena do desky s přesahem, hrana desky je s oblým profilem.

MENZA – menza je složená z desky oltářního stolu a podstavce. Desku nese konstrukce obdélného půdorysu s přesunutou střední částí. Jednotlivé strany podstavce jsou rámové konstrukce s výplněmi. Jednotlivé výplně jsou ploché /rovné/, lemované profilovanými lištami. Předsazená střední část má výplň ve tvaru čtyřlístu, uprostřed s vyřezávaným rovnoramenným křížem. Přesazená deska oltářního stolu je v předních rozích podepřená sloupky. V oltářní desce je otvor na vložený oltářní kámen. Obvod oltářní desky je lemovaný profilovanou lištou.

PREDELA – predela má nízkou soklovou část. na ní je posazená deska, do které je na osu vložen svatostánek. Deska predely je rámové konstrukce s výplněmi. Spodní i horní část je zakončená profilovanými lištami.

SVATOSTÁNEK – svatostánek má obdélný půdorys /š x h – 50 x 33cm/. Stěny svatostánku

jsou ve tvaru lomených oblouků. Vrchol oblouků má tvar fiál – na prodlouženém vrcholu lomeného oblouku je prstenec, na který navazuje fiála s křížovou kyticí s vrcholovou částí. Dvířka jsou opatřena zámkem. V předních rozích jsou tordované sloupky s patkou a hlavicí.

VÝZDOBA OLTÁŘE: Výzdobu oltáře tvoří řezbářské prvky a povrchová úprava. Řezbou jsou zdobené hlavice sloupků nesoucí oltářní desku a čtyřlíst s křížem ve středu podstavce. Svatostánek je zdobený gotickými žebry a vyřezávanými prvky na fiálách. Predela je zdobená vyřezávanými gotickými žebry. Zdobným prvkem je také rozsáhlé lemování konstrukcí profilovanými lištami. Povrchová úprava fládrováním je kombinovaná se zlacením.

KOVY: Na oltáři se vyskytují kovové části hlavně jako spojovací prvky a kotvící materiál ke stěně.

POVRCHOVÁ ÚPRAVA: Celý oltář je s povrchovou úpravou fládrováním /malovaná nápodoba kvalitních a vzácných dřevin/ a zlacením. Fládrování je dvou rozdílných barevností. Plochy rámových konstrukcí a kazet napodobují ořech, lemuující profilované lišty mají barevnost a strukturu tmavé kořenice /ořechové?/. Některé řezbářské prvky byly zlacené /hlavice sloupků, kříž, vnitřek svatostánku. Zlacení uvnitř svatostánku je plastické, napodobující tapetu nebo čalounění.

Stav díla - architektura:

Oltář je zcela v havarijním stavu. Podesta je v podstatě zničená a zbytky jsou vhodné pouze k určení pravděpodobné velikosti. Celý oltář je napadený aktivním červotočem, houbami a plísněmi. Narušená je konstrukce architektury. Konstrukce se částečně bortí a menza se naklání na stranu. Lepené spoje jsou uvolněné. Kostní klič použité k lepení v podstatě neexistuje. Řada dekorativních i konstrukčních prvků je odpadlých a mnoho drobných částí chybí.

Při vizuální prohlídce polychromie je patrné, že v minulosti nedošlo k rozsáhlým opravám povrchové úpravy fládrováním. Vlivem vlhkosti jsou velké plochy silně poškozené a na většině ploch budou nutné rekonstrukce dochované povrchové úpravy. Vrstvy křídového podkladu na architektuře nejsou kompaktní, dochází ke značnému oddělení podkladní vrstvy od konstrukce architektury. Řezby /zdobné prvky/ oltáře jsou také ve velmi špatném stavu. Dřevo pravděpodobně lipové je také napadeno dřevokazným hmyzem. Křídový podklad je uvolněný a velmi opadaný. Některé řezby mají odpadlé fragmenty, většina odpadlých částí chybí.

Zlacení je dochované pouze velmi torzálně. Stávající zlacení na křídovém podkladu bylo provedené na poliment. Pozlacená plocha byla pravděpodobně v provedení matném, pouze s vytažením lesků na některých místech.

Dochované části:

Dochovaly se pouze zbytky podesty. Oltář se dochoval ve velmi špatném stavu, nicméně korpus je takřka kompletní, ale s řadou poškození, zejména ve výzdobě. Řada odpadlých částí se dochovala aspoň v jednom kuse, takže je možné podle nich vyrobit kopie částí chybějících.

Chybějící části oltáře:

Chybí oltářní kámen a pravděpodobně chybí původní dřevěný rámeček lemující oltářní kámen a části podpůrné konstrukce.

U predely na menze vedle svatostánku chybí koncové části oltáře a části výzdoby. Na oltáři chybí větší množství drobných, zejména koncových částí výzdoby /sloupek a hlavice u svatostánku, fiály s koncovými růžicemi a prstenci, gotická žebra apod./. Tyto okrajové části jsou většinou zcela zničené červotočem a vlhkostí, dřevo se rozpadlo /degradovalo/, nebo se jedná o náklížky, které vlivem degradace kostního kliču odpadly a ztratily se.

VIII. ZÁVĚRY Z RESTAURÁTORSKÉHO PRŮZKUMU:

- Průzkum jednoznačně potvrdil havarijní stav oltáře. Při delším odkladu restaurování hrozí zborcení a celkové zničení oltáře. Na stav dochovaných částí bude mít značný vliv ponechání oltáře na místě, tedy ve zcela nevyhovujících podmínkách. Ponecháním na místě bude narušené dřevo dále degradovat a stav se bude neustále zhoršovat.
- Podesta je v podstatě zničená a zbytky jsou vhodné pouze k určení pravděpodobné velikosti. Podesta měla pouze jeden stupeň.
- Celý oltář je napadený aktivním červotočem, houbami a plísněmi. Při restaurování bude nutné oltář ozářit v radiační komoře a následně chemicky ošetřit /Lignofix - TOP/.
- Konstrukce se částečně bortí a lepené spoje jsou uvolněné. Kostní klič použité k lepení je vlivem vlhkosti a plísní degradovaný. Při restaurování bude nutná kompletní revize jednotlivých spojů.
- Řada dekorativních i konstrukčních prvků je odpadlých ale zatím se nacházejí mezi dochovanými částmi. Nedochovala se zejména řada drobných částí výzdoby, ale na oltáři se vždy nachází místo nebo prvek, podle kterého bude možné chybějící části doplnit jako rozměrové i tvarové kopie.
- Z vizuální prohlídky polychromie je patrné, že v minulosti nedošlo k rozsáhlým opravám ani úpravám povrchové úpravy fládrováním. Dochovaná povrchová úprava je původní. Vlivem vlhkosti jsou velké plochy silně poškozené a na většině těchto ploch bude nutná rekonstrukce dochované povrchové úpravy. Vrstvy křídového podkladu na architektuře

nejsou kompaktní, kostí klich použitý jako pojivo je degradovaný a dochází ke značnému oddělení a odpadnutí podkladní vrstvy od konstrukce architektury. S dalším uvolňováním podkladové křídové vrstvy se musí počítat při vysychání dřevní hmoty.

- Řezby /zdobné prvky/ oltáře jsou také ve velmi špatném stavu. Dřevo /lipové/ je také napadeno dřevokazným hmyzem. Křídový podklad je rovněž uvolněný a velmi opadaný. Některé řezby mají odpadlé fragmenty, většina drobných odpadlých částí chybí. Řada odpadlých částí se dochovala aspoň v jednom kuse, takže je možné podle nich vyrobit rozměrové i tvarové kopie částí chybějících. Podrobnosti viz foto.
- Zlacení je dochované pouze velmi torzálně. Stávající zlacení na křídovém podkladu bylo provedené na poliment. Pozlacená plocha byla pravděpodobně v provedení matném, pouze s vytažením lesků na některých místech. Jednoznačně bylo zlacení na hlavicích sloupů /menza/, hlavicích sloupků /svatostánek/, středový kříž na podstavci /menza/ a vnitřních bočních plochách svatostánku. Další podrobnosti budou zjišťovány při restaurování.
- Dochovaly se pouze nepoužitelné zbytky podesty napadené hnilobou. Podesta bude muset být vyrobena nově.
- Chybí oltářní kámen a pravděpodobně chybí původní dřevěný rámeček, který většinou kámen lemuje. Kámen se může nacházet v majetku církve, většinou bývá deponován na faře. Kámen bývá na podpůrné konstrukci /součást menzy/. Tato podpůrná konstrukce se dochovala pouze torzálně a nejde podle ní usuzovat na přesné rozměry kamene.
- U predely na menze vedle svatostánku chybí krajní koncové části a části výzdoby. Dochovaly se dva zdobné kusy, ale jejich přesné umístění není zřejmé.
- Na oltáři lze identifikovat původní barevnost a způsob štafírování. Chybějící a dožilé části lze doplnit podle analogií na dochovaných částech oltáře.

IX. NÁVRH RESTAUROVÁNÍ:

1/ Dokumentace: Zdokumentovat fotograficky stav jednotlivých částí oltáře před zahájením restaurátorských prací.

Oltář bude demontován na jednotlivé části. Jednotlivé části konstrukce oltáře budou nezaměnitelně označeny. Proces bude fotograficky zdokumentován. Jednotlivé části budou převezeny do restaurátorského ateliéru. V ateliéru budou umístěny do klimaticky vhodných podmínek tak, aby nedošlo k prudkým změnám teplot a vlhkosti.

2/ Ošetření dřeva: Jednotlivé části oltáře budou zbaveny nečistot a následně budou ošetřeny proti dřevokaznému hmyzu, houbám a plísním. Navrhovaný postup – dřevní hmotu oltáře ozářit v radiální komoře a následně dřevo ošetřit prostředkem Lignofix TOP, který umožňuje použití jak vodního roztoku, tak roztoku v etanolu a je vhodný na povrchový způsob aplikace. Také má prokázanou 100% účinnost dle EN 46. Chemicky ošetřené ponechané dřevo opakovaně zpevnit roztokem pryskyřice např. Abiester 90 v Acetátu nebo Solakrylem v Toluenu. Roztok bude aplikován napouštěním ve vanách a poléváním a natíráním rubové strany.

3/ Restaurování: Oprava jednotlivých dílů a částí:

Konstrukce /architektura oltáře/:

- Podlepit uvolněné části konstrukce a opravit spojení jednotlivých konstrukčních částí. Vzhledem k narušení styčných ploch a klimatickým podmínkám navrhuji použití polyuretanové expanzní lepidlo / norma D4 - např. Soudal nebo Kleiberit/.
- Zničené a dožilé /narušené hmyzem případně dřevokaznou houbou/ nepohledové konstrukční části /vnitřní příčky apod./ nahradit nově vyrobenými díly. Při opravě konstrukce budou použity jak původní spojení /dřevěné kolíčky/ tak vruty. Kolíčky i vruty budou na pohledových plochách

přetmeleny akrylátovým tmelem. Pokud to bude možné, budou při restaurování jednotlivé části architektury doplněny rozebíratelnými spoji.

- Doplnit chybějící části oltáře, pokud nebyly tyto části při předání k restaurování nalezeny. Nový materiál bude rozměrově a materiálově shodný s originálem, pohledové části budou ručně opracovány tak, aby byly minimalizovány výrazové změny a v maximální míře byl respektován dochovaný originál a jeho technická a výtvarná struktura. Jednotlivé doplňky budou realizovány jako kopie podle dochovaných částí.

- Drobná mechanická poškození vytmelit akrylátovými tmely ve vhodném odstínu /např. od firmy Clou/ a lehce přebrousit.

Výzdoba - řezbářské a další drobné prvky:

- Jednotlivé prvky ošetřit proti červotoči ozářením a narušenou dřevní hmotu zpevnit roztokem pryskyřice.

- Uražené a ulomené díly přilepit, chybějící části dořezat z nového materiálu shodného s originálem.

- Náhrada silně poškozených nebo nedochovaných částí výzdoby bude provedena novými kopiemi podle dochovaných prvků. V případě, že se nedochoval ani jeden prvek jako vzor, bude analogická kopie předem odsouhlasena pověřeným pracovníkem NPÚ a investorem.

Konstrukční kovové části:

- Kovové části /ponechané i vyjmuté lavičníky/ budou mechanicky zbaveny koroze ocelovým kartáčem. Povrch bude chemicky pasivován tanátováním, případně bude ošetřen bezoplachovým odstraňovačem koroze s taninem. Následně budou kovy povrchově upraveny syntetickou černou krycí barvou /tzv. kovářská barva/ s příměsí grafitu nebo antikorozní barvou Alkyton.

Povrchová úprava – architektura :

1. Z povrchu budou mechanicky odstraněny vrstvy holubího trusu a vrstva prachových depozitů pomocí štětců a skalpelu.
2. Po mechanickém odstranění prachu bude povrch polychromie dočištěna chemicky. Na základě zkoušek byl vybrán následující postup. Zbytky povrchových nečistot na plochách oltáře budou odstraněny směsí destilované vody a benátského mýdla.
3. Uvolněná křídová vrstva bude upevněna Hydrogruntem 2% roztok. Po očištění povrchu budou opravena jednotlivá poškození. Po zpevnění konstrukce a revizi spojů jednotlivých dílů budou případné trhliny a spáry mezi jednotlivými částmi vyplněny špánami z lipového dřeva. K lepení bude použito expanzní lepidlo s Pu složkou.
4. Tmelení a křídování defektům na ploše. Na drobné defekty bude použit akrylátový tmel, větší plochy budou s obnoveným křídováním. Křídování na zlacených částech bude obnoveno klasickou metodou.
5. Po vytmelení budou defekty zaretušovány kvašovými a akvarelovými barvami. Případně uměleckými olejovými barvami. Na plochách bez povrchové úpravy bude provedeno nové fládrování se vzorem a barevností kopírující dochované části. Defekty a obnova na zlacených částech budou retušovány klasickou metodou, opravou křídového podkladu a nanášením plátkového zlata na poliment. Zlacení bude provedeno na mat, nebo lesk podle původního řešení, nebo analogicky podle oltářů stejného typu a stáří. Podle typů dochovaných povrchů může být také použita náhrada zlata /metal/.
6. Na závěr bude na povrch nanášena závěrečná ochranná laková vrstva. Bude použit damarový lak s UV absorbentem.

Seznam navržených materiálů

1. petrifikační prostředek:
 - **Abiester 90** v acetátu /ethylester kyseliny octové/, roztoková pryskyřice na bázi esteru kalafuny Výrobce Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s. /Spolchemie/
 - **Solakryl BT 55** roztoková akrylátová pryskyřice, homopolimer butylmetakrylátu v toluenu. Výrobce Lučebné závody Draslovka as. Kolín.
2. Upevňování polychromie **Hydrogruntem 2% roztok**, **Dodekan** ve spreji
3. Lepení polyuretanové **lepidlo 66A** firma Soudal, disperzní lepidlo **Ponal**
4. Retušovací barvy akvarelové, kvašové a fládrovací, případně olejové umělecké různých výrobců.
Materiály na zlacení – kostní klič, boloňská křída, červený a žlutý poliment, plátkové zlato /vnitřní 23 karátů/, plátkové stříbro.
5. Ochranný lakový film – damarový lak s přídavkem UV absorbentu.

4/ Kolaudace provedených prací před montáží proběhne po dokončení restaurování v předem domluveném termínu za účasti všech zainteresovaných stran.

5/ Montáž :Dovézt a smontovat restaurovaný oltář na své místo podle domluveného harmonogramu prací. Po montáži budou provedeny barevné retuše povrchové úpravy u jednotlivých spojů a nechtěných poškození z montáže.

6/ Závěrečná kolaudace provedených prací a převzetí díla proběhne po dokončení všech prací v předem domluveném termínu všech zainteresovaných stran.

7/ Vypracovat rest. zprávu. O restaurování bude podle §10 odstavce 4 prováděcí vyhlášky č. 66/88 k zákonu o státní památkové péči č. 20/1987Sb. vypracována restaurátorská zpráva s fotodokumentací.

POZNÁMKA:

Během restaurování mohou být zohledněny nové poznatky a restaurátorské postupy budou podle těchto poznatků upravovány. Veškeré technologie budou předem konzultovány na pravidelných KD se zástupcem NPÚ a v případě, že by postupy měli vliv na cenu, budou konzultovány se zástupcem investora.

Při restaurování by bylo vhodné upravit podestu pod oltářem tak, aby se nedotýkala stěn a mezi podestou a podlahou byly mezery, které zajistí dostatečné odvětrání. Vlhkost ze stěn a podlahy nebude pronikat do dřevní hmoty a stěny i dřevo budou moci lépe vysychat.

X. SEZNAM FOTODOKUMENTACE:

Celkový pohled na oltář – obr.	1 - 2 str.	9 - 10
Menza	– obr.	3 - 6 str. 11 - 12
Svatostánek	– obr.	7 - 19 str. 13 - 25
Predela	– obr.	20 - 22 str. 26 - 28
Menza – detaily	– obr.	23 - 29 str. 29 - 35
Povrchová úprava	– obr.	30 - 31 str. 36 – 37
Zbytky oltáře	– obr.	32 str. 38

XI. FOTODOKUMENTACE:

OBR . 1 Stav při průzkumu – celkový pohled – situace v kostele

Dobře patrné je narušení konstrukce oltáře i uvolnění řady konstrukčních částí. Dožilý je stav povrchových vrstev. Podesta je odstraněná. Je zajímavé, že malba retabula přesně nenavazuje na oltář. Oltářní desky a kámen chybí.

OBR . 2 Stav při průzkumu – celkový pohled – menza s predelou a svatostánkem

Menza je pokleslá. Po stranách svatostánku jsou dva tordované sloupky. Dochoval se pouze jeden, hlavice se nedochovaly. Lomený oblouk svatostánku je na vrcholu zakončen fiálou. Na spodní část navazuje prstenec a vrchol fiály s růžicí a špicí. Dochovaný je pouze prstenec, růžice a špice. Fiály na bocích mají jednotlivé prvky fiál menší. Z fiál bylo nalezeno pouze torzo růžice. Lze podle něj určit velikost bočních růžic. Ostatní části včetně růžic bude nutné vyrobit jako kopie. Ve spodní části predely chybí profilové lišty. U boků predel chybí zakončení. Není zcela zřejmé umístění přiložených trojúhelníkových prvků, které jednoznačně pocházejí z oltáře. Dvířka svatostánku jsou uvolněná bez pantů a zámečku. Dvířka jsou zdobena dvěma lomenými oblouky s gotickým žebrováním /dochované je torzo výzdoby/.

OBR . 3+4 Stav při průzkumu – detail – menza

Kříž byl pozlacený. Povrchová úprava byla ve dvou barvách, světle hnědá /ořech-plochy/ a tmavě hnědá /kořenice-profilové lišty/.

OBR . 5+6 Stav při průzkumu – detail – menza
 Kříž byl pozlacený. Pozlacené byly i hlavice sloupků v rozích menzy

OBR . 7 Stav při průzkumu – detail – svatostánek

Dochoval se pouze jeden dřík sloupku. Hlavičky sloupků nebyly nalezeny a není zřejmé ani napojení hlavic na architekturu svatostánku. Ve svatostánku jsou dochované části fiál.

OBR . 8 Stav při průzkumu – detail svatostánku – vrchol lomeného oblouku

OBR . 9 Stav při průzkumu – detail sloupku svatostánku

OBR . 10 Stav při průzkumu – detail svatostánku – vnitřní plochy

Vnitřní plochy svatostánku jsou ve dvou dochovaných typech. Zadní plocha a další plochy jsou v šedém odstínu /barevná vrstva na křídovém podkladu/, Boční plochy jsou zlacené s plastickým dekorem. Toto dvojí řešení je zvláštní, protože boční plochy, vzhledem ke tvaru svatostánku, jsou špatně viditelné.

OBR . 11 Stav při průzkumu – detail svatostánku – vnitřní plochy
Vnitřní plochy svatostánku jsou ve dvou dochovaných typech. Boční plochy jsou zlacené s plastickým dekorem napodobujícím čalounění /tapetu/. Toto dvojí řešení je zvláštní, protože boční plochy, vzhledem ke tvaru svatostánku, jsou špatně viditelné.

OBR . 12 Stav při průzkumu – detail svatostánku – vnitřní plochy - boky
Boční plochy jsou zlacené s pravidelně se střídajícím plastickým dekorem napodobujícím
čalounění /tapetu/.

OBR . 13 Stav při průzkumu – detail svatostánku

Na snímku je vidět uvolněná část profilovaného žebra ze dvířek a silně zkorodovaný /dožilý/ pant dvířek.

OBR . 14 Stav při průzkumu – detail sloupku svatostánku – sokl s patkou
Dobře patrná je kresba fládru na plochách.

OBR . 15 Stav při průzkumu – detail sloupku svatostánku
Hlavice se nedochovaly a na svatostánku nejsou patrné stopy po dalších prvcích spojujících architekturu s hlavicí.

OBR . 16 Stav při průzkumu – detail dvířek svatostánku
Zdobení dvířek profilovanými žebry ve tvaru lomeného oblouku se dochovalo pouze v torzu, nicméně podle dochovaných částí lze dvířka rekonstruovat. Chybí zámeček.

OBR . 17 Stav při průzkumu – detail svatostánku - bok

Výzdoba na bocích se shoduje s výzdobou přední části /lomený oblouk + fiály. O zeď je opřena dochovaná fiála bez růžice a špice. U predely chybí soklová část profilovaná lišta/ a zakončení na boku. Dobře patrné je seříznutí horní profilové lišty na 45 stupňů. Kresba fládrů je zdobná.

OBR . 18 Stav při průzkumu – detail svatostánku - bok
Dobře patrné je poškození výzdoby.

OBR . 19 Stav při průzkumu – detail výzdoby svatostánku - fiály
Podle dochovaných zbytků fiál bude možné jejich celkový vzhled rekonstruovat.

OBR . 20 Stav při průzkumu – detail – bok predely
U predely chybí zakončení na boku. Dobře patrné je seříznutí horní profilové lišty na 45 stupňů a jsou vidět zbytky hřebíků upevňujících chybějící část.

OBR . 21 Stav při průzkumu – detail – čelo predely
Dobře patrné je poškození výzdoby i kresba fládrování.

OBR . 22 Stav při průzkumu – detail – levá strana predely
Dobře patrné je poškození výzdoby i fládrování.

OBR . 23 Stav při průzkumu – detail – pravá strana menzy
Dobře patrné je poškození výzdoby i stav fládrování.

OBR . 24 Stav při průzkumu – detail – levá strana menzy
Dobře patrné je poškození výzdoby i stav fládrování.

OBR . 25 Stav při průzkumu – detail – menza

Dobře patrný je způsob zakončení menzy u stěny. Menza a pravděpodobně i predela byla lištováním přisazena těsně ke stěně bez patrné mezery.

OBR . 26 Stav při průzkumu – detail vnitřní konstrukce menzy

OBR . 27+28 Stav při průzkumu – detaily menzy

Menza byla ke stěně uchycena lavičnický za horní plochu stolu. Přední desky s oltářním kamenem chybí.

OBR . 29 Stav při průzkumu – detaily menzy

Přední desky s oltářním kamenem chybí. Podle dochovaných částí půjde určit velikost otvoru pro oltářní kámen.

OBR . 29 Stav při průzkumu – detaily menzy
Detail sloupku v rozích menzy. Na sloupcích je šedá barevná vrstva na křídovém podkladu.

OBR . 30 Stav při průzkumu – detaily menzy – povrchová úprava
Použitá technika fládrování je ve dvou odstínech – světlejší hnědá /plochy/ a tmavě hnědá /lišty/

OBR . 31 Stav při průzkumu – detaily menzy – povrchová úprava

Z vizuální prohlídky polychromie je patrné, že v minulosti nedošlo k rozsáhlým opravám ani úpravám povrchové úpravy fládrováním. Dochovaná povrchová úprava je původní. Vlivem vlhkosti jsou velké plochy silně poškozené a na většině těchto ploch bude nutná rekonstrukce dochované povrchové úpravy. Vrstvy křídového podkladu na architektuře nejsou kompaktní, kostí kliš použitý jako pojivo je degradovaný a dochází ke značnému oddělení a odpadnutí podkladní vrstvy od konstrukce architektury. S dalším uvolňováním podkladové křídové vrstvy se musí počítat při vysychání dřevní hmoty. Fládrování je dvou rozdílných barevností. Plochy rámových konstrukcí a kazet napodobují ořech /světlejší hnědá/, lemující profilované lišty mají barevnost a strukturu tmavé kořenice /ořechové?/.

OBR . 32 Stav při průzkumu – dochované zbytky oltáře
Z dochovaných zbytků lze některé části použít /výplně kazet apod./.